

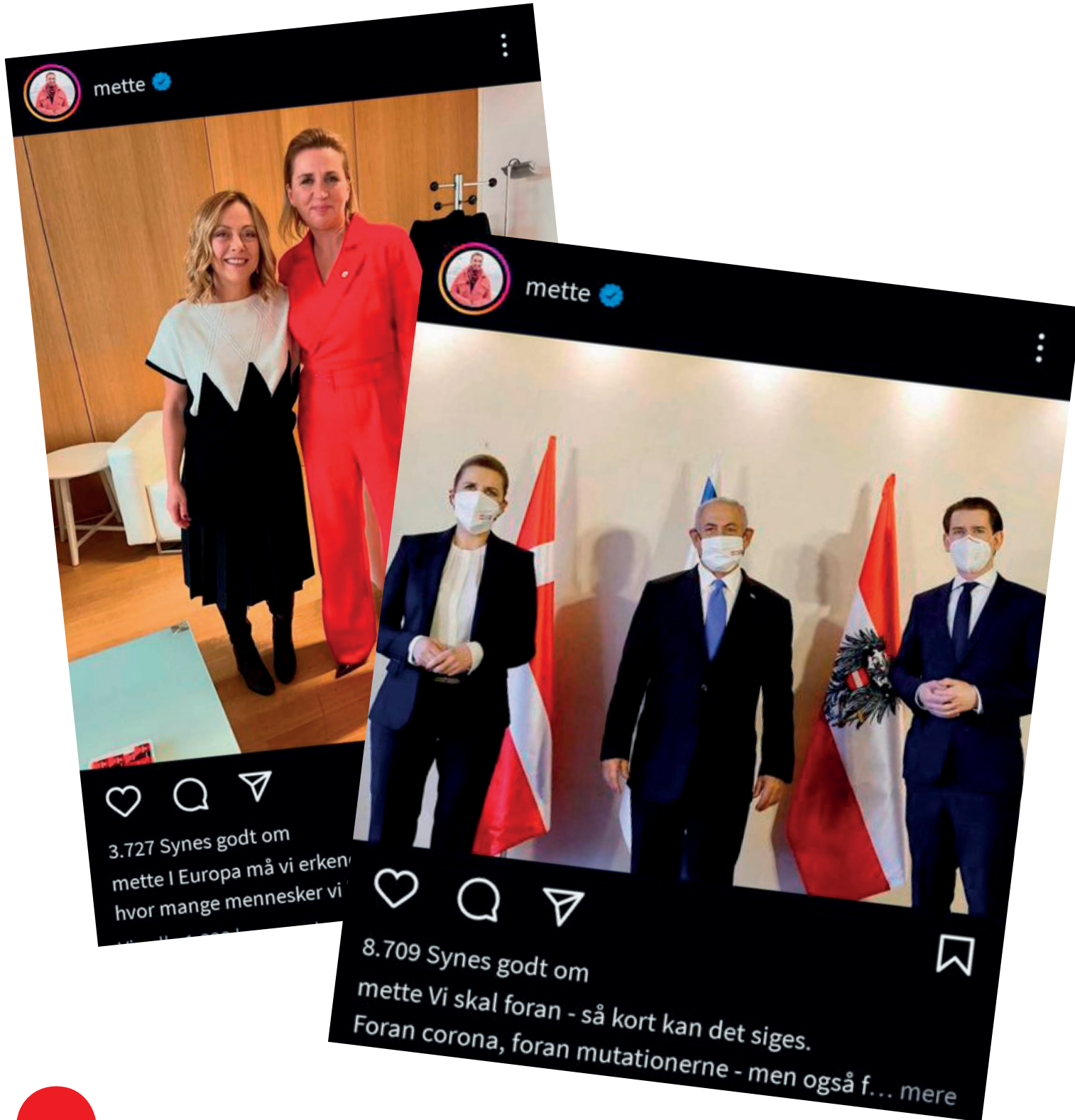

Socialistisk Arbejderavis

- kampagneavis mod ulighed og racisme

[Nummer 408, 28. oktober 2024] | Pris: giv hvad du kan | Kontant eller MobilePay til: 107711

WWW.SOCIALISTER.DK

Hvordan bekæmper vi den yderste højrefløj?

Side 4

STUDERENDE MOD BESÆTTELSEN

Universitetsaktivismen rykker

Side 6

Kina, en ny supermagt

Side 9

Aktivister i alle miljøer - foren jer!

Side 3

ROTS FREDERIKSEN, FOLKEMORDET OG FASCISMEN

VELKOMMEN TIL 30 ÅRS DANSK MILITARISME

DR's store dokumentar 'Velkommen til fronten' er public service-tv, når det er bedst. Men den udfordrer ikke militarismen. Intet er forandret og militarismen lever i bedste velgående.

Af Bo Nielsen

I serien får vi seks timers arkivmateriale fra de lande, Danmark har været i krig i, sammen med interviews med tidligere udsendte, pårørende og "fjenden" i form af Taleban-talsmænd. Det fungerer godt som historien om Danmark som krigsførende nation, fra de mislykkede FN-operationer på Balkan til det svidende nederlag i Afghanistan.

Nederlag og fejltagelser er underliggen-

de temaer i dokumentaren, personificeret ved Irak-veteranen Kim, der 20 år senere for første gang tager skylden for at have skudt og dræbt en dansk kammerat i *friendly fire*. Og - selvfølgelig - personificeret ved Anders Fogh Rasmussens USA-loyale angrebskrig mod Saddam Husseins ikke-eksisterende masseødelæggelses-våben.

Kim gør uselvsk sig selv til den levende advarsel ved at stille op i kontrast til Fogh, der ikke har villet kommentere.

Hvad med løgnen?

Selvom det i dag står som et cementeret faktum at Fogh løj, er den store bevægelse mod Irak-krigen og den efterfølgende bevægelse for at få Fogh for en krigsforbryderdomstol fraværende i fortællingen. Hele denne del af historien om den hjemlige modstand mod Danmark som krigsførende nation hintes blot med det ikoniske tv-klip hvor Fogh bliver oversprøjtet med rød maling på Christiansborg.

Serien dokumenterer 30 års katastrofal militaristisk politik. Men mere venstreorienterede "røde lejesvende" havde også kritiseret den rolle, Danmark spiller for USA- og vestlig imperialisme. Der var meget mere end masseødelæggelses-våben og ambitioner om at eksportere "demokrati" og vestlige værdier på spil. Den del nævnes ikke.

Intet lært - intet er ændret

Derfor er det også en vigtig tilføjelse til seriens konklusion om, at selvom alt dette ikke er lykkedes gennem 30 års krig, opererer Danmark fortsat ud fra ideologien om 'den regelbaserede verdensorden', som trækker et langt blodigt spor efter sig.

Pelle Dragsted på Ø's årsmøde 2016. Foto: Aage Christensen

Drop Enhedslisten og opbyg den venstrefløj vi har brug for

Den foragt for menneskeliv og basale menneskerettigheder som Israel og USA og deres allierede har vist med støtten til folkemordet i Palæstina, har været et chok for mange.

Den bevægelse, som er vokset frem over hele verden, er samtidig et pust af solidaritet og håb. Et helt år med denne dobbelthet har lært en ny generation af aktivister, at vi ikke blot kæmper mod en brutal israelsk hær, men at vi samtidig kæmper mod vores egne magthavere, som bevæbner og legitimerer Israel. Og vi kæmper ligeledes mod et racistisk verdenssyn, hvor brune mennesker og muslimers liv blot er tal, mens israelerne i USA's forpost, bliver helt anderledes menneskeliggjorte.

For at udvikle bevægelsen er der brug for en venstrefløj, som kan holde fast i en grundlæggende forståelse for besatte folks ret til oprør. Når vi kommer i modvind i den borgerlige presse, så skal venstrefløjen svare for sig og ikke blive højrefløjens halehæng. Vi skal kunne se blodet på

vores egne magthaveres hænder, når de forsvarer folkemordet og i praksis bevæbner Israel ved at lade Terma fortsætte leverancerne af våbendele.

Jeg vil derfor opfordre "Enhedslistens venstrefløj" til at droppe de interne kampe i Enhedslisten og i stedet fokusere på at opbygge et andet og sundere politisk projekt. Med de mange nye aktivister i bevægelse, er der grundlag for at genopbygge en venstrefløj, som har sine rødder i bevægelsen.

Vi skal bygge en venstrefløj af politiske aktivister som kan være med til at give bevægelsen lokale rødder og retning. De flotte manifestationer på gaden skal omsættes til arbejde i lokalgrupper på skoler, i bydelene og på sigt på arbejdspladserne. Den frugtesløse interne kamp om Enhedslisten opbygger intet, er spild af tid og det imens vi ser en bevægelse der savner venstrefløjens bud på vejen frem.

Du kan læse hele artiklen i Solidaritet.dk eller på Socialister.dk

Ukraine: Ingen røde linier, hverken for Mette eller Per

Foto: Pixnio

derimod været tilbageholdende. De ikke ønsker at blive inddraget mere direkte i krigen, end de allerede er.

Et missilangreb med amerikanske missiler vil af Rusland blive opfattet som et amerikansk angreb, og her er det et åbent spørgsmål, om modsvaret vil være med atommissiler.

Ukraines præsident Zelenskyj forsøger at overbevise de vestlige statsledere om en eskalering af krigen.

En eskalering, der angiveligt skal kunne ende krigen, men som sandsynligvis vil blive mødt med russiske langtrækkende atommissiler i modsat retning.

Enhedslistens Per Clausen er lige bag Mette Frederiksen og er glad for at EU-Parlamentet har vedtaget et fælles beslutningsforslag om fortsat økonomisk og militær støtte til Ukraine, et forslag han selv har været med til at fremsætte. Han forklarer sin beslutning således: "Jeg synes det er vigtigt at vi klart siger, at vi insisterer på at man fortsætter med at støtte Ukraine med alt de har brug for"

Læs hele artiklen på Socialister.dk

Mathias Tesfaye, Børne- og undervisningsminister. Foto: Wikimedia Commons

SVM's uddannelsesreform vil splitte arbejderklassen

Regeringens nye omfattende uddannelsesreform har til mål at gøre praktiske fag mere prestigefyldte, men kan resultere i det stik modsatte.

Af Carla Naur Nørremølle

Der er fare for en yderligere splittelse af arbejderklassen i et A- og B-hold. Med reformen angriber regeringen endnu engang det danske uddannelsessystem og fremtidens arbejderklasse.

D. 8. oktober præsenterede SVM-regeringen deres planer for en omfattende uddannelsesreform, der især er rettet mod ungdomsuddannelserne og de erhvervs- og professionsrettede videregående uddannelser.

Med reformen forsøger regeringen at skubbe flere unge i retningen af erhvervs- og professionsrettede uddannelser, men i processen skaber de et B-hold ud af de selvsamme unge. En del af uddannelsesreformen er nemlig at hæve karaktergennemsnittet til HHX og STX fra 5 til 6. I stedet skal cirka 40% af unge - ifølge regeringen - starte på nyoprettede 2-årige EPX-uddannelser efter grundskolen, som skal forberede og give adgang til alle erhvervsuddannelser og visse professionsbachelor. EPX-uddannelsen skal have adgangskrav på 02 fra grundskolen, hvilket effektivt vil gøre uddannelserne til et sted for de unge, der ikke helt var "dygtige nok" til gymnasiet.

Flere undersøgelser viser, at det nye karakterkrav på STX og HHX især vil ramme drenge og børn med forældre, som er ufaglærte og/eller etnisk minoriserede. Altså kan gymnasierne som vi kender i dag i fremtiden blive forbeholdt de dygtige elever fra ressourcestærke familier, mens resten af arbejderklassens børn kan blive presset af uddannelsessystemet til at tage erhvervsuddannelser eller professionsbachelor - som om disse uddannelser altid udgør en plan B for de unge. For at skabe yderligere social skævvridning, vil almen 10. klasse blive afskaffet, og et ekstra skoleår vil i fremtiden kun kunne tages på fri- og efterskoler - altså skoler med brugerbetaling, som kun nogle familier har råd til. Et ekstra års tænketid efter grundskolen, kan dermed blive en luksusvare, som ikke alle unge har adgang til.

Regeringen vil med reformen gøre det lettere tilgængeligt og mere fleksibelt at tage en erhvervsuddannelse eller professionsbachelor, f.eks. med merit eller sideløbende beskæftigelse, hvilket i sig selv kan være en glimrende idé. Men når de i samme omgang forkorter mange af professionsuddannelserne med 3 måneder og desuden ignorerer den faldende realløn og de dårlige arbejdsvilkår på den anden side af uddannelserne, er det svært at se, hvordan reformen reelt skal gøre det mere prestigefyldt eller attraktivt at uddanne sig til f.eks. lærer, pædagog eller sygeplejerske.

Det mener vi

Aktivister i alle miljøer - foren jer!

Vores tids kriser er alle forbundne, og er alle direkte eller indirekte et resultat af det økonomiske system vi lever under - kapitalismen.

Dette faktum vil kun blive mere åbenlyst efterhånden som kriserne intensiveres - og det samme vil magthavernes bestræbelser på at slå splid og dele os op. Kun ved at gøre op med forestillingen om, at der kun er en begrænset mængde solidaritet til rådighed, som alle må slås om indbyrdes, kan vi have forhåbninger om at skabe en fremtid med plads til os alle.

Vi lever i en tid med utallige kriser: et vestligt støttet folkemord i Palæstina, invasionen af Ukraine, militær rustning og imperialistisk rivalisering overalt i verden, og utallige humanitære kriser i lande som Sudan, Myanmar, og Congo. Uligheden stiger, arbejderrettigheder svækkes, og vestlige stater tager stadig mere autoritære metoder i brug for at dæmme op for modstand. Samtidig er den yderste højrefløj på fremmarsch overalt i Europa, både på gaden og i valgkassen, og truer migranter, flygtninge, religiøse minoriteter og LGBT+ rettigheder. Alt på bagtæppet af en voksende klimakrise, som ingen etablerede magter synes interesserede i at bekæmpe, og som vil fungere som en katalysator for alle de andre kriser.

Det er overvældende. Så mange tænker over, hvordan man skal prioritere sine kræfter for at kunne gøre en forskel der hvor det betyder mest.

Denne tankegang er forkert. I stedet er det nødvendigt at forene kræfterne og give plads til forskellige vinkler på den samme krise, ellers har magthaverne alt for let ved at splitte os.

Derfor går IS til solidaritetsdemonstrationer med Palæstina med skilte som siger: Free Palestine. Stop imperialismen. Nej til racisme.

Derfor er det også fedt at se queers, feminister, studerende, jøder, akademikere mv. for Palæstina, med hver sit eget afsæt for at være en del af solidaritetsbevægelsen.

Klimaaktivister og fagligt aktive bliver ofte skudt i skoene, at de svækker kampen, hvis de tager stilling til krig, racisme eller flygtninge. Argumentet lyder, at vi derved skubber potentielle aktivister væk, der har en anden holdning. Men kan det ikke lige så godt virke modsat? Hvorfor skulle folk være interesserede i hvad klimaaktivister har at sige, hvis de tror vi er ligeglade med andres problemer? Hvorfor skulle folk melde sig ind i en fagforening, der er ligeglad med arbejdere uden for landets grænser?

At det ikke er alle aktivister, der er overbeviste om retfærdigheden af andre kampe, er åbenlyst tilfældet. Men løsningen på det er at møde dem med argumenter, ikke at gå på kompromis med, hvordan tingene hænger sammen.

Nu står vi også overfor en voksende fascistisk trussel. Her er det vigtigt at bygge en bred bevægelse, som samler og inkluderer de mange, som rammes.

Den græske modstandsbevægelse fordrev nazisterne fra landet. Foto. historienet.dk

Kapitel 1:

Hvorfor ingen revolution efter 2. verdenskrig? Del II

I sidste nummer opridsede vi kort forskellene mellem den revolutionære tid efter 1. verdenskrig og efterkrigstiden 1945 og frem. Vi vil her se lidt nærmere på nogle af de kampe, som krigsafslutningen udløste rundt om i verden.

Af Freddie Nielsen

Italien

Italien under Mussolini havde været krigsførende i både Afrika og Europa som en af Aksemagterne (sammen med Tyskland og Japan), og arbejderbevægelsen havde været hårdt ramt, siden fascisternes tog magten i 1920'erne. Men i '43 faldt Mussolini, og den efterfølgende regering (stadig med fascist, men nu som venner med de Allierede) forsøgte at trække Italien ud af krigen. Det resulterede i en tysk besættelse af landet, helt ned til syd for Napoli.

Det var en udvikling, der ansporede til en hastigt voksende og væbnet modstandsbevægelse, der kæmpede mod den tyske besættelsesmagt. En ganske betydelig modstandsbevægelse, der var i stand til at tvinge tyskerne ud af Napoli, Rom, Genova og andre byer, før de Allierede nåede frem.

Det var en bevægelse, der i høj grad var under indflydelse af venstrefløj. Så stor, at lederen af den borgerlige, katolske partisangruppe "Grønne Flamme" tog for givet, at kapitalismens dage var talte, når krigen sluttede.

PCI (kommunistpartiet), der var hårdt ramt under Mussolini, havde i 1940 6.000 medlemmer tilbage, og ved krigens slutning nåede det helt op omkring 1,8 mio. medlemmer. Samtidig var man i vekselvirkning med arbejderne i industri centrene, hvor der i 1944 og '45 var store strejkebevægelser med udgangspunkt i Genova, Torino og Milano.

Grækenland

Et andet af de centrale eksempler er Grækenland. Landet var først under tysk og italiensk besættelse, og fra '43

kun tysk. Der opstod en stor modstandsbevægelse, EAM (den nationale befrielsesfront) med en nærmest regulær hær, ELAS (den nationale folkelige befrielsehær). EAM/ELAS var ret sammensat, men kommunisterne havde en del indflydelse.

I 1944 trak den tyske besættelsesmagt sig ud af Grækenland, det skete dels fordi de var presset af den lokale modstand, og dels fordi krigen i såvel Jugoslavien som Italien krævede flere soldater.

Den gamle magt, et diktatur under den halvfascistiske general Metaxa, var ikke længere noget alternativ, det var derimod EAM/ELAS. Med 70.000 personer under våben og måske helt op til 20% af befolkningen involveret i modstanden, var det en faktor. De kontrollerede 3/4 af landet i 1943, og da tyskerne trak sig ud, overtog bevægelsen kontrollen med hele Grækenland.

Det var dog ikke en revolution, og slet ikke en socialistisk en af slagsen. På trods af at 90% af ELAS partisaner var arbejdere eller fattigbønder, så blev der ikke handlet som klasse, arbejderne deltog blot som enkeltpersoner.

Derudover var der Jugoslavien og Albanien, hvor den væbnede modstandsbevægelser under kommunistisk ledelse selv jog de tyske besættere ud uden hjælp fra de Allierede.

Endelig må det med, at i flere af de lande, der havde været besat af Tyskland, var der større eller mindre strejkebevægelser, for især bedre forhold, genoprettelse af levevilkårene efter flere års elendighed og ofre, og for udrensning af kollaboratører.

Også i de krigsførende lande slog massiv utilfredshed blandt arbejderne ud i strejkebevægelser eller i andre udtryk.

Japan

I Hakkaido-minen i Japan startede 140.000 udenlandske (tvangs)arbejdere (ud af en arbejdsstyrke på 400.000) en besættelse med krav om at komme hjem. De stod ikke alene. Aviser blev

REVOLUTION I MODERNE TID

Ofte hører man, at en socialistisk revolution er en utopi, eller at det ikke er noget, der kan ske i dag. Ikke desto mindre har vi set mange opstande og revolutionære potentialer i moderne tid. I denne serie ser vi nærmere på de forskellige kampe og bevægelser, der har præget tiden siden 1945 frem til i dag, og hvis sejre og nederlag, vi som revolutionære socialister kan lære meget af.

besat og krav om demokratisering bredte sig. I oktober '45 var 2,5% af minnearbejderne organiserede, i december '46 var det 92%. Og på landsplan steg antallet af fagforeningsmedlemmer fra stort set intet, til 6 mio. i '47.

Også i Storbritannien, (GB) var der utilfredshed og strejker, og i den britiske hær i Egypten kom det til mytteri, fordi soldaterne ville demobiliseres. De havde ikke lyst til at fortsætte soldatertilværelsen, bare for at sikre, at GB bevarede så meget af imperiet som muligt.

USA oplevede fra efteråret '45 til langt ind i '46, den største strejkebølge i landets historie. Nu ville arbejderne kompenseres for afsavn, og som for at føje spot til skade, stoppede regeringen det tvungne overarbejde straks efter VJ-day, (Victory in Japan) så lønnen faldt.

Omfanget ses bedst ved at sammenligne med 1937, det store arbejderopstand. Her var der 4.740 strejker med 1.861.000 arbejdere i 28 mio. strejkedage. I 45 var der 4.750 strejker med 3.470.000 arbejdere i 38 mio. strejkedage. Og i 46 var der 4.985 strejker med 4,6 mio. arbejdere, der strejkede i 116 mio. dage.

Selvstændighed

Også i kolonierne var der bevægelse mange steder. I Algeriet var der allerede en demonstration for selvstændighed på VE-day. (Victory in Europe) Mange algiere havde meldt sig eller var blevet lokket til fransk militærtjeneste – de var jo alle franskmænd hed det, men det blev hurtigt klart, at de kun var franskmænd af anden rang.

I Indien iværksatte Kongresspartiet i 1942 "Quit India" bevægelsen, fordi GB ikke ville honorere indisk militær hjælp med selvstændighed. Det var omkring 2 mio. indiske soldater i britisk tjeneste under krigen.

Også i Vietnam og resten af fransk Indokina, i Burma, i Korea, i Indonesien, i Malaysia og i Filippinerne opstod der selvstændighedsbevægelser.

Hvordan bekæmper vi den yderste højrefløj og fascistiske trussel i dag?

Af Lene Junker

Frihedspartiet, FPÖ, blev det største parti med næsten en tredjedel af stemmerne ved valget i Østrig forleden.

Det er chokerende at så mange mennesker har stemt på dem, men desværre ikke overraskende.

Det samme gælder de seneste delstatsvalg i Tyskland, hvor Alternative für Deutschland, AfD, også opnåede omkring en tredjedel af stemmerne. Valget til EU-Parlamentet og sommerens valg i Holland, Frankrig og Storbritannien viser det samme billede. De skandinaviske lande er dog en undtagelse, indtil videre.

Flygtninge og migranter som syndebukke

Ingen betvivler disse kendsgerninger, som også er genstand for grundige omtaler og analyser. Disse leder dog næsten alle til en forståelse og accept af, at indvandringen er årsagen og forklaringen på denne fremgang, hvorfor det nok er nødvendigt at mainstream partierne strammer endnu mere op. Dermed normaliseres partierne på den yderste højrefløj og deres politik accepteres.

Til gengæld er der meget lidt fokus på at partierne på den yderste højrefløj enten kommer ud af gamle fascistiske partier eller har en stærk fascistisk fraktion og at de har del i regeringsmagten.

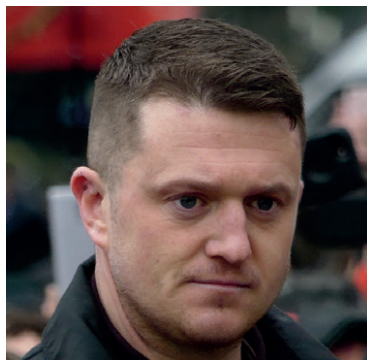
Hvor går utilfredsheden hen?

Fire årtiers nyliberal politik, også kaldet "nødvendigheds politik" har nedbrudt den sociale tryghed og universelle velfærd og erstattet den med "Lov og orden" og "del og hersk" i et forsøg på at vende utilfredshed og vrede væk fra magthaverne over mod én selv eller "de andre"

Racismen har lige siden koloniseringen været magthavernes bedste splittelses- og undertrykkelsesredskab. Den yderste højrefløj og fascismen bruger den blot som afsæt for deres politiske projekt.

Anti-nazister mod FPÖ i Østrig.
Foto: Linkswende Jetzt!

Tommy Robinson.
Foto: Wikimedia Commons.

Fascismens forskellige ansigter

Fascismens politiske projekt er en national revolution, som afskaffer det borgerlige demokrati. Lige nu har de valgt at benytte sig af det borgerlige demokrati og parlamentarismen for at få bredere støtte, få en platform at udbrede deres politik på og sikre sig kontrol med dele af statsapparatet. Det kan ændre sig, hvis de også lykkes med at opbygge en udenomsparlamentarisk styrke på gaden.

Der er brug for en bred enhedsfront

Situationen er alvorlig i mange lande. Vi må ikke gå i panik, men arbejde for at organisere en bred

enhedsfront, som kan inkludere alle, der er truet af den yderste højrefløj og fascismen.

Vi har gode erfaringer i Danmark, selvom de ligger 25 år tilbage. Og den politiske situation i dag er anderledes, fordi magthavernes racisme og diskrimination er langt stærkere, hvilket gør faren for normalisering større og muliggør en meget hurtig eskalering af situationen.

De nyeste erfaringer fra Storbritannien

I juli samlede fascistene Tommy Robinson titusinder i London opmuntret af den højreradikale Nigel Farage og Reform UK's succes ved valget, som gav dem 14% af stemmerne og fem medlemmer af parlamentet.

I juli var antifascisterne i mindretal over for Tommy Robinsons flok. Det gav dem blod på tanden, og i august iværksatte de voldsomme angreb og ildspåsættelser mod flygtningehoteller og moskeer under falske påskud.

Takket være Stand Up To Racism's fantastiske brede mobilisering af lokale, civile kræfter, lykkedes det dem at fordrive dem fra gaderne igen.

Den 26. oktober forsøgte han

igen. Men denne gang blev han mødt af en lige så stor antifascistisk mobilisering. Waymann Bennett fra Stand Up To Racism siger til Socialist Worker: "Den yderste højrefløj og fascismen fik ikke sit gennembrud. Men de er stadig en alvorlig trussel og vokser overalt i Europa. Så dette er starten på at bygge en massebevægelse mod den yderste højrefløj"

Anti-racistisk demonstration i London, 26. oktober 2024. Foto: Guy Smallman.

Storbritannien i dag er et uhyggeligt eksempel på, at netop fordi magthavernes racisme og diskrimination gennem lang tid har været så massiv, har den yderste højrefløj og fascistene relativt nemt ved at kunne eskalere situationen og få mange til at gå på gaden med pogromagtige angreb og had mod flygtninge og migranter

Det kan også ske i Danmark, så det må vi være forberedt på.

Racisme i folkeskolen? Ja desværre

Tidligere på året udkom rapporten "Etnicitet og mobbedynamikker", der afdækker omfanget af oplevet mobning blandt skoleelever (6.-9. kl.) relateret til deres etnicitet, hudfarve, nationalitet, religion eller kultur.

Af Konni Nørlem

Undersøgelsen viser med al tydelighed, at mange elever med minoritetsbaggrund udsættes for mobning, der er relateret til deres etnicitet, og værst ser det ud for elever med såkaldt ikke vestlig baggrund.

Mens 39% af eleverne med vestlig minoritets-etnisk baggrund har svaret, at de har oplevet at blive mobbet med deres hudfarve, nationalitet, religion eller kultur, er det 56% af eleverne med "ikke vestlig baggrund", der har oplevet denne form for mobning. Mest udbredt er det at blive kaldt grimme ting, der handler om hudfarve og nationalitet, og at det ofte bagatelliseres som værende "for sjov".

At denne form for mobning foregår, er ikke kun en oplevelse,

Rapport afslører stort problem med etnisk betinget mobning.
Foto: Monstera.

som minoritetslever har. For undersøgelsen viser, at skoleelever, uanset om man spørger elever med minoritets- eller majoritets-etnisk baggrund, i vid udstrækning har overværet minoritetslever blive mobbet med deres etnicitet. Over halvdelen inden for ALLE elevgrupper oplever, at der foregår etnisk relateret mobning mod minoritetslever.

Størstedelen af både minoritets- og minoritetsetniske elever angiver, at deres oplevelser med mobningen primært foregår, mens de er fysisk til stede i skolen, ikke digitalt. Desuden viser undersøgelsen, at kun cirka halvdelen af dem, der oplever etnisk relateret mobning, taler med andre om deres oplevelser.

Undersøgelsen sætter også spot på lærer-elev relationen og viser, at lærere generelt har lavere forventninger til dem, og hele 19% af elever med ikke vestlig baggrund har oplevet nedværdigende adfærd fra lærerside, der relaterer sig til deres etnicitet, hvilket er markant højere end for alle andre.

Ikke overraskende, at racismen fra toppen lander i folkeskolen

Jeg er selv folkeskolelærer og er desværre ikke overrasket over undersøgelsens resultater. Derfor er det også en vigtig rapport, da den kan være med til at sætte fokus på minoritetsbørns vilkår i folkeskolen og den etnisk baserede mobning, der foregår her.

Vigtigt ikke at benægte racismen

Spørgsmålet er imidlertid, om denne mobning ikke retteligt burde kaldes for racisme og diskrimination? Mira Skadegaard, diskriminationsforsker ved Aalborg Universitet skriver:

"At omtale racisme som mobning fordrejer fokus fra problematikken og forstærker benægtelsen af racisme, som i forvejen gør sig gældende i Danmark. Mobning og racisme deler flere mekanismer og har hver især seriøse konsekvenser. Forskellen skal tages alvorligt. Hvor mobning rammer individet, rammer racisme anderledes. Engangshændelser indgår i et mønster af racisme, der knytter sig til – og henter legitimering fra

Racisme skal bekæmpes bredt i samfundet, som her ved en Black Lives Matter demonstration i 2020.
Foto: Klaus Berdin Jensen.

historisk, kulturel og strukturel positionering, undertrykkelse, systemisk nedgørelse og ringagt. Personen ses ikke som individ, men som repræsentant for en udsat gruppe."

Toppens racisme og diskrimination "smitter af" på børn og voksne i folkeskolen

I et politisk klima, hvor skiftende regeringer helt systematisk taler i et stigmatiserende og racialiseret sprog overfor afgrænsede etniske minoriteter og laver diskriminerende lovgivning, er det ikke så overraskende, at det "smitter af" på både børn og voksne i folkeskolen. Som lærere og pædagoger må vi erkende, at racisme findes – også i børnenes hverdag, og vi må konsekvent sige fra over for det og vise børnene, at den slags aldrig er acceptabelt. Vi må også huske at have en interkulturel tilgang både i materialevalg og vores tilgang til børnene, så alle føler sig set og anerkendt.

Men kampen mod racisme i folkeskolen må kæmpes både indenfor og udenfor folkeskolens mure, for ingen af os kommer i skole med en tom rygsæk.

Den Demokratiske præsidentkandidat Kamala Harris og den Republikanske præsidentkandidat Donald Trump er på valg tirsdag den 5. november 2024. Fotos: Free Malaysia Today (FMT).

Det amerikanske valg i slutspurten og det socialistiske perspektiv

USA – stadig verdens største økonomiske og militære magt – er i sidste fase af en usikker valgperiode. Tidligere prognoser om en jordskredssejr til Donald Trump ændrede sig, da vicepræsident Kamala Harris udskiftede den svækkede præsident Joe Bidens plads på den Demokratiske liste.

Af Eric Fretz (Marx21, USA). Oversat, forkortet og bearbejdet af Anna Wolf

Harris tog hurtigt føringen over Trump i meningsmålingerne, men resultatet fra valgmandskollegiet vil blive bestemt af syv svingstater, hvor de to kandidater stadig ligger side om side.

Hvem er Kamala Harris?

Harris har skabt reel begejstring blandt mange, der savner et alternativ til fire år mere med Trumps racisme og reaktionære politik. Men hvilken form for alternativ er hun egentlig?

Kamala Harris er en mainstream "corporate Democrat". Hendes kritikere fra venstre ser hendes tilgang som en variant af den "tough on crime" politik, som har præget USA de senere årtier – strenge straffe, verdens højeste procent fængslede per indbygger og fastholdelse af dødsstraffen. Alt sammen noget, hun som Attorney General (omtrent: justitsminister, red.) i Californien gentagne gange har opretholdt.

Harris har tidligere støttet en form for offentlig sundhedsforsikring og et forbud mod fracking. Hun har nu taget afstand fra begge dele. Biden-Harris-administrationen har erklæret en national jernbanearbejder strejke ulovlig og fortsat deportationen af migranter; blåstemplet rekordstor udvinding af fossile brændstoffer; undladt at gå videre med en sundhedsreform; eskaleret en mulig militær konflikt med Kina; og øget støtten til Israel.

Ligesom Biden har Harris, og hendes i nogen grad progressive valg af vicepræsident, Tim Walz,

givet tilsagn om at forsvare "Israels sikkerhed" og at hun "ikke støtter en våbenembargo mod Israel". Ved den Demokratiske Landskongres sagde hun, at hun vil "sikre sig, at USA fortsat har den største og mest dødbringende kampstyrke i verden".

Trump 2024

Modstanderen Trump har været en effektiv kransekagefigur for højrefløjen, som har samlet en middelklasse-base med støtte fra kristne nationalister og det yderste højre sammen med dele af kapitalistklassen. Han og hans følgere har overtaget det konservative Republikanske parti. Det er han lykkedes med i en periode med dyb krise, som ingen af de to neolibérale partier har noget svar på.

Der er en gensidig relation mellem Trumps "Make America Great Again" (MAGA)-følgere og fascistiske organisationers fremmarch, som sker parallelt med den internationale tendens. Dette blev understreget af nynazisterne i Charlottesville, Virginia i 2017 og af stormen på Capitol-bygningen i Washington DC i januar 2021.

Trump's hærde og ideologiske base blandt de republikanske vælgere udgør i dag højst en tredjedel af vælgerne. Et klart flertal står til venstre i spørgsmål om abort, beskatning af de rige og virksomheder, våbenkontrol og støtte til fagforeninger. Efter Bidens exit har Trumps største succes været at skubbe til frygten for migration. Han har overtaget nazisternes sprog om, at immigranter »forgifter vores lands blod«, og han har brugt teorien om "den store udskiftning"

Trump har brugt sit valg af vicepræsident, J. D. Vance, til at komme med populistiske angreb på »woke virksomheder« og bruge sine formodede rødder i den fattige arbejderklasse til at appellere til hvide arbejdere. Vance er dog mere og mere upopulær i meningsmålingerne.

Alternativer

Virkeligheden er, at USA har to direkte pro-kapitalistiske partier, Demokraterne og Republikanerne. Siden Franklin D. Roosevelts New Deal 1930'erne, har de fleste fagforeninger støttet Demokraterne. Men der er ingen organisk forbindelse overhovedet mellem arbejderklassen og partiet.

Der er ingen "medlemmer" af nogen af partierne, og lederne er derfor ikke underlagt demokratisk ansvarlighed. Udgifterne til valg i USA betyder, at partierne i bund og grund styres af deres donorer på samme måde, som virksomheder i sidste ende kontrolleres af deres investorer.

Der er et par uafhængige formationer på venstrefløjen. Den radikale forsker Cornel West kører sin egen kampagne, og Det Grønne Parti stiller igen med Jill Stein. Men ingen af dem er på stemmesedlen i alle stater, og begge har ligget omkring 1 procent i meningsmålingerne, siden Harris gik ind i valgkampen.

Det ville være et skridt fremad i USA at have et betydeligt valg uden for topartisystemet. Men at gå fra at opbygge palæstinensiske solidaritetsprotester til at opfordre folk til at stemme er en strategisk fejltagelse. Den vigtige diskussion er ikke om, hvordan man moralsk skal stemme til november, men om, hvor forandring kommer fra.

Den parlamentariske venstrefløj

Socialdemokraten Bernie Sanders' to forsøg på at blive Demokraternes præsidentkandidat og hans kritik af milliardærer tiltrak mange og øgede især unges identifikation med socialisme. Men i stedet for at føre denne entusiasme i en uafhængig retning, blev han brugt til at bringe venstreorienterede tilbage til det demokratiske parti. Når man ser bort fra »uenigheder« som f.eks. folkekræbet i Gaza, roste han Biden til det sidste og er nu en del

af den såkaldte Progressives for Harris-kampagne.

Det samme kan siges om den venstreorienterede gruppe af Demokrater i Repræsentanternes Hus, hvor mange af dem er medlemmer af Democratic Socialists of America (DSA). De forsøger forgæves at forhandle deres støtte til mainstream Demokrater til senere indflydelse.

DSA har fordømt Israels handlinger i Gaza, og mange studerende medlemmer af Young DSA har været involveret i encampments i solidaritet med Palæstina. Men på nationalt plan har DSA holdt sig væk fra de store palæstinensiske ledede demonstrationer og har ikke gjort meget for at forene oppositionen eller bringe en socialistisk stemme ind i debatten.

Amerikanske socialister må opbygge bevægelser som kan udfordre magten uanset hvem der sidder på præsidentposten. Som her Jewish Voice for Peace's sit-in i Capitol Hill i 2023. Foto: Jim Lo Scalzo/EPA-EFE/Shutterstock

Konklusion

Frygten for, hvad den yderste højrefløj kan gøre, er både forståelig og reel og driver mange til 'lesser evilism', der præger debatten i dag. Men det er præcis det argument, der blev brugt for at stemme på Biden i stedet for Trump i 2020 – blot for at se Trump vende skræmmende tilbage.

I et valg, der handler om, hvem der er forandringsagent, er det en opskrift på katastrofe, hvis venstrefløjen allierer sig med status quo. Socialister i USA kan i skrivende stund ikke ændre

resultatet af præsidentvalget. At arbejde for at vinde et valg for en demokrat og alle de argumenter, det medfører, vil kun ændre de involverede socialister, som vi har set gang på gang.

Der, hvor socialistiske organisationer kan gøre en forskel over deres egen størrelse, er ved at opbygge formationer af modstand mod Trumpismen og kæmpe for socialisme hver dag.

Vi kan lære af, hvordan bevægelser som Occupy Wall Street og Black Lives Matter hurtigt ændrede den politiske diskurs i USA, men mistede pusten kort efter. Der mangler levedygtige organisationer med en klar antikapitalistisk politik, som kan hjælpe bevægelserne mod den undertrykte minoriteter og med ikke at kollapse ind i næste valgkamp.

Uanset hvem der vinder valget, vil det ikke stoppe polariseringen og ustabiliteten i USA. Hvis Trump vinder, får vi brug for samlet massmobilisering mod hans racisme og hans reaktionære politik. Hvis Harris vinder, vil der stadig være forsøg på at gennemføre angreb på undertrykte minoriteter og arbejderklassen samt en trussel fra det yderste højre. Ud fra de igangværende kampe og bevægelser, skal vi opbygge en socialistisk organisation, der peger på et alternativ til kapitalismen.

Universitetsaktivismen rykker

Forårets internationale studenterprotester og encampments var en fantastisk styrkelse af solidariteten med palæstinenserne.

Af Lene Junker

Studenterprotesterne var og er et langt mere direkte angreb på magthaverne. De har afsløret hykleriet og det moralske kollaps langt ind i systemets bærende strukturer: universiteterne, forskningen og våbenindustrien. Ansatte deltager også, så studerende og ansatte står i stigende grad sammen.

Selvom universitetsprotesterne sjældent når mainstreammedierne, er de genstand for analyse og omtale blandt politiske analytikere som professor i statskundskab Mikkel Vedby Rasmussen, der byder den "nye universitetsaktivisme" velkommen.

Helt korrekt skriver han i tidsskriftet Ræson den 10.10.24, at den er karakteriseret ved 1) at folk uden for universitetet er med, fordi der findes plads til aktivisme. 2) At aktivismen bygges op omkring et fællesskab, som er en mangelvare på universiteterne generelt. 3) At den repræsenterer en modmagt til de bestående autoriteter, som både kan udstilles og udfordres.

**STUDERENDE
MOD
BESÆTTELSEN**

Universitetsaktivismen i Danmark

Solidariteten med palæstinenserne på universiteterne i Danmark startede allerede i efteråret 2023. Da encampment-bevægelsen i USA bredte sig til resten af verden i foråret 2024, besluttede Studerende mod Besættelsen på Københavns Universitet (KU) at bygge en teltlejr på KU.

Dermed sprængte de rammerne for normal universitetsaktivisme i Danmark og udvidede det demokratiske spillerum ved at invitere andre med. Det gav solidariteten bredere vinger og de studerendes budskaber

og krav nåede ud til mange flere. At bo sammen, diskutere og organisere fælles aktiviteter var samtidig med til at skabe et stærkt fællesskab.

Studerende på mange andre universiteter har også afholdt debatmøder, underskriftsindsamlinger for akademisk boykot af Israel og krav om, at universiteterne trak deres investeringer ud af israelske firmaer, som de også gjorde med russiske universiteter ved invasionen af Ukraine. Også universiteternes samarbejde med den danske våbenindustri blev genstand for kritik og krav om boykot.

Hverken Palestine Solidarity Action (PSA) Aarhus Universitet, RUC Intifada, Studerende mod besættelsen på DTU eller Syddanske Studerende mod besættelsen (SDU) blev dog en del af encampment-bevægelsen. Men der er skabt et samarbejde og en koordinering på tværs. Studenteraktivismen lever og har potentiale til at vokse og være i stand til fortsat at udstille og udfordre ledelserne og dermed også magthaverne.

Højrefløjens smædekampagne og ledelsernes antydninger om antisemitisme faldt til jorden, fordi deres beskyldninger bygger på den såkaldte "nye antisemitisme", formuleret af zionistiske interesser, hvorfor der med denne definition lader al kritik af Israel falde ind under antisemitisme.

Nye aktioner i efteråret

I starten af september i år blokerede studerende på KU rektors kontor. Formålet med aktionen var at kræve, at Københavns Universitets ledelse tilslutter sig en boykot af israelske universiteter, som aktivt understøtter besættelsen af Palæstina og dermed de igangværende israelske krigsforbrydelser mod palæstinensere, der omfatter apartheid, tab af civile, udsultning af civilbefolkningen og ødelæggelse af civil infrastruktur.

For første gang i universitetets historie blev de studerende fjernet af politiet og truet med sanktioner.

600 ansatte på danske universiteter udsender støtteudtalelse

Her skriver de bl.a.: "Som ansatte på danske universiteter, herunder Københavns Universitet, vil vi hermed tilkendegive vores fulde støtte til de studerende, både når det kommer til deres valg af aktivistiske midler og den sag, de kæmper for

Derfor kræver vi:

- at alle sanktioner rettet mod de studerende trækkes tilbage
- at universitetsadministrationen fremover ikke sætter politiet ind mod studerendes fredelige aktioner
- at alle danske universiteter tilslutter sig den akademiske boykot af samtlige israelske universiteter og dermed følger forskrifterne fra BDS' kampagnen og den opfordring, boykotbevægelsen lancerede for 20 år siden.

Studenterrådet på KU vedtog på sin generalforsamling den 5. oktober en udtalelse indeholdende:

- Et øjeblikkeligt stop for samarbejde med Hebrew University of Jerusalem og andre akademiske institutioner med campusser på besat jord
- Et stop for samarbejde med universiteter med tydelige bånd til regeringer som engagerer sig i, eller er under stærk mistanke for at engagere sig i folkemord og lignende grove menneskeretlighedsbrud, heriblandt Israel, Myanmar og Sudan
- At Københavns Universitet følger DTU i at boykotte kinesiske og iranske universiteter med tætte forbindelser til regering og militær
- En grundig ekstern undersøgelse af hvorvidt og hvilke KU-forskningsarbejder understøtter regimer, der bryder menneskerettigheder og folkeretten
- At KU undersøger, om egne studerende og videnskabeligt personale oplever en større grad af mistro eller barriere grundet national herkomst

I den forbindelse kræves også en kortlægning over aktive samarbejder og en tydelig og opdateret formidling tilgængelig for alle studerende og ansatte.

Styrk modstanden

Efter et år med Israels folkemord er modstanden ikke knækket. Den fortsætter overalt i verden og viser håbet om fred, frihed og retfærdighed i en verden præget af krig og kaos.

Ret til modstand

Vi støtter ubetinget palæstinenserne og alle andre undertrykte ret til modstand over for en besættelsesmagt.

Vi er ikke ukritiske over for valg af kampformer og alliancer. Stærkest er den kollektive modstand i form af demonstrationer, strejker, blokader og besættelser. Dog må det pointeres, at strejker og demonstrationer ikke har været en reelt mulig kampform for palæstinenserne i de besatte områder, og at de kampformer taget i brug i dag af Hamas og andre ikke kan forstås ude af den kontekst, som den brutale undertrykkelse og racisme fra Israels side udgør.

Vestens totale kollaps

Magthaverne i Vesten ser passivt på Israels hensynsløse civile overgreb i Gaza og nu også Libanon. Reelt støtter de Israel både økonomisk, militært og politisk.

Mekanisk omtaler de og mainstream-medierne modstandskampen som terror, fordi Hamas og Hezbollah er på deres terrorliste, og bygger dermed videre på 25 års islamofobisk hetz. Samtidig forsøger de at kriminalisere enhver kritik af Israel som antisemitisme. Ved festlige lejligheder taler de endda varmt om en "tostatsløsning", som om det var en gangbar udvikling. Kun én fælles stat med lige rettigheder for alle er mulig og retfærdig.

Globalt oprør kan stoppe imperialismen

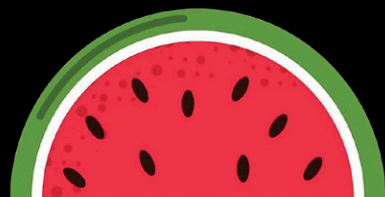
Palæstinenserne kan ikke vinde alene. Det er nødvendigt, at modstanden breder sig til de andre arabiske lande og genstarter de oprør og revolutioner, som foregik i 2011 og 2019.

De arabiske magthavere og magthaverne i Iran og Tyrkiet støtter reelt ikke palæstinenserne. De er alle afhængige brikker i den imperialistiske rivalisering, ligesom Rusland og Kina er det. De tænker først og fremmest på at sikre deres egne interesser.

Bred solidariteten ud og stå sammen

Solidariteten med palæstinenserne samler en generel vrede og utilfredshed i hele verden, for overalt oplever vi systemisk ulighed, racisme og undertrykkelse.

Gadedemonstrationerne må fortsætte. Desuden skal vi brede solidariteten og diskussionerne længere ud i samfundet, ud i hverdagen, hvor vi bor, hvor vi arbejder, og hvor vi uddanner os og der kæmpe for en fremtid til gavn for de mange. Det kræver et revolutionært opgør med imperialismen og det økonomiske system, kapitalismen.

**Syddanske Studerende
mod Besættelsen**

Klimaklommen: Klimaaktivisme og statsundertrykkelse

Af Martin Karlsson Pedersen

I takt med at flere klimaforkæmpere gør brug af ikke-voldelig civil ulydighed, som vejblokader, besættelser af lufthavne o. lign., som taktisk redskab til at konfrontere private virksomheders og stater manglende klimahandlinger, ser vi stater begynde at gå til modangreb. Det sker forventeligt med de traditionelle repressive midler, som de har til rådighed: det juridiske system og politiet.

FN sætter fokus på øget statsundertrykkelse

I april i år kom Michel Forst, FN's Særlige Rapportør om Miljøforkæmpere, med en rapport, som satte fokus på dette problem. Jeg opsummerede rapportens grundpointer i Solidaritet, hvor Danmark også er i søgelyset. Et centralt punkt i rapporten er, at stater bevidst er i gang med at kriminalisere ikke-voldelig civil ulydighed og intimidere mennesker fra at engagere sig i protester gennem hårdere straffe, mere vilkårlige anholdelser, længere

retslige procedurer og usikkerhed i udkommet af anklagen. Samtidig ser vi også ifølge rapporten en øget politibrutalitet og hårdhændet tilgang til fredelige protester.

Den afskrækkende effekt, det kan have på klimaaktivister, er åbenbar, og strider ifølge rapporten mod de europæiske landes egne transnationale juridiske og retlige forpligtelser. Ikke-voldelig civil ulydighed er beskyttet af Århus Konventionen samt af den Internationale Menneskerettighedslov.

Danmark og kriminalisering af klimaaktivister

I forhold til Danmark, understreger rapporten, at man her har set et skift fra handlinger, som før blev kategoriseret som mindre forseelser, til nu at resultere i strafferetlige anklager. Det er dog ikke indtil videre lykkedes anklagemyndighederne at få straffet klimaaktivister så hårdt.

Som eksempel har vi domfældelsen sidste år d. 9. september i Østre Landsret i retssagen mod fire aktivister fra Extinction Rebel-

lion (XR). De var anklaget for at bryde straffelovens paragraf 193. Paragraffen kan give op til 6 års fængsel, hvor anklageren gik efter 3 måneder. Straffen endte med en bøde på 2000 kr.

Så selvom anklagemyndighederne forsøger sig med strengere straffe, er denne intimidering endnu ikke blevet juridisk stadfæstet. Men sommerens domfældelse i England kan være et varsel om virkeligheden for aktivister i DK i en nær fremtid.

Domfældelsen mod Just Stop Oil: et varsel om den nære fremtid i DK?

I juli i år blev fem aktivister fra Just Stop Oil dømt til mellem fire og fem års fængsel for at have planlagt (men ikke udført) en civilulydighedsaktion i form af en blokering af trafikken på motorvejen M25 i 2022. Roger Hallam, grundlæggeren af XR og en stor offentlig fortaler for ikke-voldelig civil ulydighed, fik den hårdeste straf på 5 år. Ifølge The Guardian understregede dommeren med domfældelsen, at aktivisterne

Klimaaktivister er blevet idømt alt fra bøder til 5 fængsels for ikke-voldelig civil ulydighed.

Foto: Andrew Dykes.

havde "krydset grænsen fra bekymret aktivist til fanatiker".

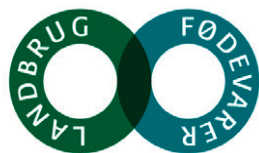
Førnævnte Michel Forst understregede efter domfældelsen, at det sætter en "meget farlig præcedens, ikke kun for miljøprotestere, men for enhver form for fredelig protest, der på et eller andet tidspunkt måske ikke stemmer overens med den

siddende regerings interesser." Det juridiske system udgør et dilemma for klimabevægelsen: på den ene side bruger man det til at sagsøge stater for manglende klimahandling, på den anden side bruger stater det til at afskrække øget klimaaktivisme.

Den grønne trepart - for lidt, for sent, og forventet

Af Asbjørn Valhøj

Efter lang tid ser det endelig ud til, at der snart bliver indført en CO2-afgift på landbruget, der, sammen med en lang række andre tiltag, har til hensigt at nedbringe sektorens udledninger af drivhusgasser, sikre de danske farvandes overlevelse, og fremtidssikre landbruget. Karakteristisk for SVM-regeringen er det tiltag, der både kommer alt for sent, og er alt for utilstrækkeligt til krisens nuværende omfang. Samtidig med, at de selv præsenterer det som en "historisk aftale", der er "lykkedes med noget, ingen havde troet kunne lade sig gøre" - altså at få landbrugets lobbyister med på en klimaafgift.

Landbruget slipper billigt

Man behøver ikke at være et geni for at se, hvorfor Landbrug & Fødevarer og andre lobbyister har sagt god for aftalen. På trods af at der allerede i dag er massedød i danske fjorde på grund af udledning af kvælstof, træder afgiften på 300 kr. per ton CO2 først i kraft i 2030 - og vil så stige til 750 kr. frem mod 2035. Men på grund

af et bundfradrag på 60% når det kommer til dyrehold, er de reelle tal kun 120 kr. i 2030 og 300 kr. i 2035. Sammenlign det med den eksisterende afgift på industrien på 750 kr. per ton CO2, og Klimarådets anbefalinger om 1500 kr. for såvel landbrug for industri.

Forsvarere af aftalen fremfører, at landmænd allerede nu vil begynde at investere i omlægning af deres produktion, så de skal betale så lidt som muligt i 2030. Derfor er det ikke noget stort problem, at det først træder i kraft til den tid. Men samtidig lægges der op til, at de tekniske detaljer i aftalen - afgiften, bundfradraget - først skal gennemgås i 2032, længe efter at vi, ifølge dem selv, vil kunne se effekterne af aftalen. Med andre ord vil aftalen fastlåse reguleringen af landbruget i de næste 8 år.

Frivillig skovplantning

Der skal også udtages 140.000 hektar landbrugsjord og rejses 250.000 hektar skov, noget der finansieres med en arealfond på 40 mia. kr. - positivt nok, men med en række forbehold. Udtagningen sker stadig på frivillig basis, noget der historisk ikke har haft effekt. Det er ikke fuldkommen frivilligt, da der indføres en lille ekstraafgift på 40 kr. per ton CO2 fra kulstofrige lavbundslande, for landmænd der ikke samarbejder. Men udover at øge afgiften - og det først i 2027 - vil der ikke være

meget at gøre, hvis landbruget ikke ønsker at samarbejde, hvilket giver en enorm usikkerhed omkring implementeringen.

Rabat til de forkerte

Men det måske værste ved aftalen er, at dens manglende ambition også spænder ben for landbruget selv. Hele aftalen er præget af, at man hellere vil have små justeringer i landbrugsproduktionen frem for store ændringer. Det førnævnte bundfradrag er indrettet således, at landmænd med dyrehold får rabat baseret på den *landsgennemsnitlige* udledning fra den type dyr, de ejer. Det begrundes med, at man vil give landmænd et økonomisk incitament til at finde på måder at

udlede mindre CO2 per dyr. Men det betyder, at landmænd der formår at skære ned på udledningerne fra deres dyr uden at ændre på antallet, vil spare flere penge, end landmænd der gør det ved at skære ned på antallet af dyr.

Men hvad er egentlig problemet med det, hvis det samlede CO2-udslip reduceres? For det første er der et alvorligt spørgsmål om dyrevelfærd forbundet med en sådan effektivisering af det enkelte dyr. For det andet er det ultimativt regeringens ambition at gøre dansk økonomi - herunder dansk landbrug - helt CO2-neutralt. Teknologiske ændringer i produktionen - såsom specielt foder til kvæg - kan måske reducere udledningen et stykke, men

hvad med det næste skridt? Meget hurtigt løber landbruget tør for måder at stramme skruen på.

Omlæg landbruget til at lave mad til mennesker

Hvis man vil helt i mål med et landbrug, der ikke bidrager til den globale opvarmning eller ophobning af kvælstof i havet - og vi skal helt i mål - er der ingen vej udenom en drastisk reduktion i den animalske produktion. I dag bruges 80% af landbrugsjord til at producere dyrefoder - dybest set en dybt ineffektiv brug af jordarealer. Hvis vi skifter til primært at dyrke afgrøder direkte til mennesker, kan vi dyrke mere mad på mindre plads, da størstedelen af den omsatte energi ikke "går tabt" undervejs i dyrets liv.

Ved at skjule, at denne transition bliver nødvendig før eller siden, sikrer treparten ikke andet end at landmænd investerer penge i teknologiske "løsninger", som alligevel snart bliver overflødige.

Den moderne verdens madvaner - især den ekstremt billige overflod af kød - er et historisk nyt fænomen, der på ingen måde afspejler de reelle omkostninger ved produktionen. Det er resultatet af en produktionsproces, der er ubæredygtig i ordets reneste forstand - de enorme områder af dødt hav er bare det første tegn. Jo før vi indser det, jo bedre for os alle sammen.

Effektiviseret animalsk produktion er en blindgyde.
Foto: Jan van de Vel / European Communities, 2002.

Et tidsbillede

Forfatter:
Safina
Skytte
Østerby

Kunstner:
Anna
Wolf

Vandet er så sort
at jeg ikke kan spejle mig i det

Kaffen får mit hjerte til at banke i en stakkeret modrytme til bølgenes legato

Det er så roligt
selvom det er så sort

Jeg tegnede altid havet så blåt
Hvorfor tegnede jeg altid havet blåt
Naivt og barnligt vidste jeg ikke
Hvor meget blod
skibene har lækket

Nu pumper kaffen
gør mit blod mørkt
og hvorfor tegnede jeg altid blodet rødt
i små fine røde dråber

der dryppede fint fra en fingerspids
Naivt og barnligt vidste jeg ikke
hvor meget blod der er i en menneskekrop
Naivt og barnligt vidste jeg ikke
hvor mange blødende menneskekroppe
der danser i havets legatoskvulp

Naivt og barnligt tegnede jeg
med en sort blyant havets bølger og farvede dem helt blå
Nu tegner jeg havets bølger med blodet fra min fingerspids og
maler det sort med resten

Jeg vidste ikke hvad den sorte blyant vidste og varslede om

Jeg ønskede mig en gave
en papæske pyntet og pakket
som jeg altid tegnede dem
med en sløjfe
der drillede
Nu ønsker jeg den
pakket i genbrugspap
med avispapir som gavepapir
uden sløjfe

Som fødselsdagsgaverne kom år for år
med gavepapir og sløjfer
stødte jeg på milepæle af blandingsfarver

Sortrød blåsort
Før det var der kun de rene farver
Langsomt blev vandet mindre rent og mere blandet

Nu ønsker jeg mig en gave
i sort og hvid
pakket i ingenting
med en sløjfe af
bølgenes legato
der spiser de stakkerede hjerteslag

Kina - ny stormagt i den imperialistiske rivalisering

Anmeldelse og introduktion til bogen: "China, Rise, Repression & Resistance" af Adrian Budd

Af Lene Junker

Mainstream politik i Danmark og Vesten er gået fra undertrykkelse af enhver kritik af Kina, som f.eks. forholdene i Tibet i 2012-14, hvor politiet med magt forhindrede en lille håndfuld demonstranter i at stå med det tibetanske flag under et kinesisk statsbesøg, til Mette Frederiksen's forslag om ekstra told på kinesiske varer og Magnus Heunicke's forslag om boykot af kinesiske varer fra Temu i dag.

Kina er gået fra at være en global samarbejdspartner til en økonomisk stormagt og en global konkurrent, som selv definerer spillereglerne præcis som andre stormagter.

Derfor er Adrian Budd's bog "China, Rise, Repression & Resistance" et velkomment bidrag for socialister til at forstå, hvad Kina er og hvad det ikke er.

1949 revolutionen, Maoismen og den post-maoistiske overgang

Den 1. oktober er Kinas nationaldag, og i år fejrer Kina 75 år for den nationale revolution i 1949, som gav kommunistpartiet magten med Mao i spidsen.

Revolutionen havde stor international betydning. For millioner af kinesere og mennesker i det globale syd, bragte den håb om en afslutning på den ydmygende imperialismen, og den var en vigtig del af afkoloniseringen efter 2. verdenskrig.

Bogen beskriver det kinesiske kommunistpartis historie, dets stalinistiske rødder, og hvordan den nationale revolution førte til opbygningen af et statskapitalistisk system under ledelse af kommunistpartiet - bl.a. gennem massekampagner som "Det store spring fremad" og "kulturrevolutionen".

Disse kampagner afveg fra den russiske statskapitalisme-model, og nød betydelig opbakning på den internationale venstrefløj. Efter Maos død i 1976 begynder en overgang til økonomiske reformer, der for alvor igangsættes efter Tiananmen-oprøret og den efterfølgende massekrænkelse i 1989.

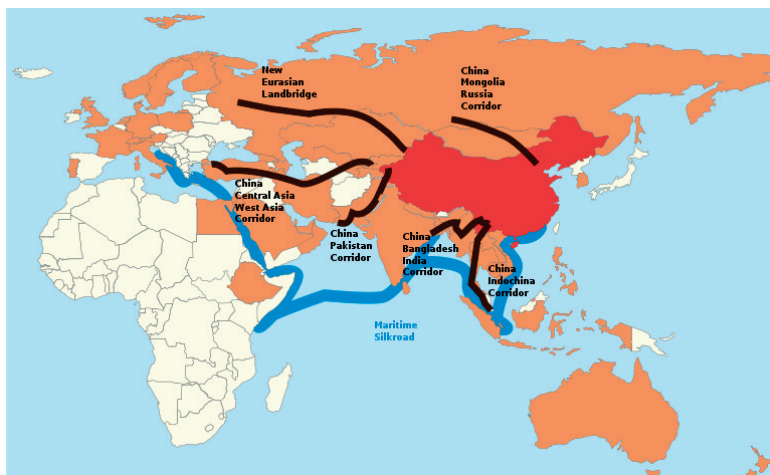
Økonomisk fremgang og nye problemer - modsætninger i den autoritære statskapitalisme

Den kinesiske økonomi omstruktureres og åbnes for international og privat kapital. Den blev kaldt "Socialistisk markedsøkonomi med kinesiske karakteristika". Mellem 200-300 millioner mi-

grantarbejdere blev ført til kystområderne i de "specielle økonomiske zoner". Her var der et minimum af rettigheder, lav løn, næsten ingen selskabsskat og gode muligheder for private til at etablere sig. Det tiltrak privat udenlandsk kapital i stor målestok. Privat kapital udgør i dag 60% af Kinas BNP.

Samtidig blev millioner af kinesere løftet ud af ekstrem fattigdom og sikrede Kina en eksplosiv vækst. Statejede virksomheder udgør stadig en vigtig del, omkring 30%, af BNP, ligesom banker kontrolleres af staten.

Belt and Road initiativet.
Foto: Den Store Danske Lexicon.

Kina kommer bedst ud af finanskrisen i 2008-09. Men blandingen af statskapitalisme og neoliberalisme kan ikke længere holde systemet i gang, så i dag er Kina ramt af de samme krisetegn som resten af verden, især efter pandemien.

Vækstrater på 10% fra 1982-2011 er faldet til 3% i 2022 og yderligere 2% i år. Voksende gæld (dog mest intern gæld). Nedsmeltning af bygge/boligsektoren med gigant firmaet Ever Grandes konkurs.

Den sociale kontrakt mellem staten og Kinas arbejderklasse: "Du bliver rigere og vi udvikler Kina, men glem alt om rettigheder og demokrati", kan briste når magthaverne nu må sende regningen for lavere vækst og hårdere global konkurrence videre til arbejderklassen.

Xis politiske projekt: undertrykkelse og legitimitet

Xi Jinping blev leder af kommunistpartiet i 2012 og har siden 2013 også været Kinas præsident.

Det såkaldte "Belt and Road"-initiativ betragtes som hjørnestenen i Xi's udenrigspolitik. Det går ud på at investere i transportinfrastruktur med henblik på at forbinde Kina bedre med omverdenen. Kina har i forlængelse heraf investeret i cirka 70 lande siden 2013, da initiativet blev indledt.

Indenrigspolitisk har Xi sikret sig en næsten enevældig position

ikke længere muligt pga. den økonomiske stagnation og den langt hårdere globale konkurrence. Derimod optrapper magthaverne den ideologiske kontrol via kommunistpartiets lederskab og Xi's tanker i alle dele af samfundet.

Arbejderklassens organisering og aktivisme

Kinas 800 millioner store arbejderklasse har potentialet til at udfordre magthaverne. Strejkebølgen i 2007-17 viste os det. Og den medførte en forhøjelse af mindstelønnen og andre lønforhøjelser.

Men staten og de private virksomheder har udviklet et hårdere greb om arbejderklassen ved f.eks. at kræve at de bor og sover tæt på fabrikkerne, da de ellers ikke har ret til at opholde sig i området. Samtidig lever de langt væk fra deres familie og modtager ingen sociale ydelser.

Men selvom magthaverne har en lang række splittelsesmekanismer til rådighed, så er der hele tiden eksempler på protester og strejker i Kina. Ikke store fælles og nationale kampe, men lokale kampe, som får opbakning og solidaritet fra andre. Efter covid-nedlukningerne har vi set en ny strejkebølge i Kina ifølge China Labour Bulletin, hvilket har været helt tydeligt i 2023.

Modstand mod undertrykkelse

Folkelig modstand mod kontrol, undertrykkelse og fattigdom udfordrer hele tiden Kinas kommunistparti og staten - ikke kun fra arbejderklassen, men også fra nationale, religiøse minoriteter, feminister og miljøaktivister.

Efter 4 årtiers vækst er de fleste kinesere ikke længere absolut fattige, jævnfør IMF's fattigdomsgrænse. Men den relative fattigdom og ulighed er tydelig. Men Xi understreger, ligesom Mette Frederiksen, at "man" skal arbejde mere og længere.

Undertrykkelsen af tibetanerne, uighurerne og Hongkong'erne har stået på i lang tid og fortsætter systematisk. Der er dog små tegn på solidaritet fra majoritetskinesere og de nationale grupper imellem.

Kvindens rettigheder og status er blevet radikalt bedre sammenlignet med før 1949.

Kvinderne udgør 43% af arbejderklassen, dog til lavere løn som herhjemme. Dertil kommer, at kravet om, at man som migrantarbejder arbejder og bor samme sted, betyder at kvinder forlader familie og børn for at arbejde. Hverken vold mod kvinder i hjemmet eller ægteskabelig voldtægt er forbudt i Kina. Familien betragtes også i Kina som en grundsten i samfundet.

Kina - USA og den imperialistiske rivalisering

Relationen mellem Kina og USA (Vesten) har skiftet fra samarbejdspartner til konkurrent.

Med Kinas optagelse i WTO i 2001, deltagelse i BRICS samarbejdet fra 2009 og Belt & Road projektet i 2013 er Kina gået offensivt ud i verden for sine egne interesser. Konkurrencen med især USA men også EU er tiltaget.

Finanskrisen i 2008-9 satte USA og EU tilbage og styrkede Kina. Covid-krisen viste USA's og EU's afhængighed af forsyninger fra Kina. Ukrainekrigen og den voldsomme inflation skærpede konkurrencen yderligere, hvorfor

Kinas præsident Xi Jinping.
Foto: Pete Souza.

hjemtagelsen af produktion fra Kina nu vokser og det før så store åbne globale marked lukker sig og erstattes af protektionisme i form af told mv.

Det har ramt Kina hårdt, og magthaverne forbereder sig nu på denne skærpede konkurrence ved at presse arbejderklassen yderligere og opruste for at forsvare sine interesser i Taiwan, Det Sydkinesiske Hav, Afrika mv.

Min fjendes fjende bliver aldrig min ven

Socialister har det med Kina, som med Rusland, Iran, Syrien mv. Selvom de kan fremstå som anti-imperialister og kalder sig selv socialister, marxister eller kommunister, så skal vi ikke lade os forblænde. Vi ser ikke på deres mund og hvad de siger, men på deres hænder og deres handlinger. Og vi står aldrig på samme side som magthaverne, systemet og staten, men altid med arbejderklassen og de undertrykte og støtter deres protester, strejker mv. Også i Kina.

Bogen kan købes i Internationale Socialisters boghandel for 150 kr.

Del 27

Vietnamkrig, ungdomsoprør og strejker

Af Freddie Nielsen

Bortset fra storstrejken i 1961 og ølstrejken i '65, var 60'erne ikke præget af strejker. Der var dog en del strejker i 1960, og igen i 1969 vender de tilbage.

Så meget for statistikken, men den skal tages med et gran salt. Det var også en periode med gør-det-selv-reformisme. Enten på den individuelle måde, hvor man skiftede arbejde - "der er røg i andre skorstene" som det hed. Eller også gennem kortvarige strejker, eller måske bare trusler om at nedlægge arbejdet. Bortset fra et mindre tilbageslag '67-'68, var der højkonjunktur, og mange arbejdsgivere ville hellere betale lidt mere end mistet produktion.

Statistikken omfatter kun strejker med mindst 100 tabte arbejdsdage, og mange småstrejker er nok ikke blevet indberettet. Eeks. fortæller Preben Møller Hansen, den senere formand for Sømændenes Forbund, der dog ikke er kendt for at underdrive, at i de 7 år fra slut 50'erne, hvor han var tillidsmand på Scarlett-Bådene, havde de 42 overenskomststridige arbejdsnedlæggelser. Han blev også, stadig ifølge ham selv, fyret 15 gange, og hver gang nedlagde kollegerne arbejdet, og han kom tilbage. Næppe mange af de strejker er med i statistikken.

Imens det var begrænset hvor meget væsen arbejdspladserne gjorde af sig, så steg kampniveauet i sidste del af 60'erne, fra gaden, fra universiteterne og blandt ungdommen i det hele taget.

Vietnambevægelsen

Et vigtigt omdrejningspunkt var modstanden mod USA's krig i Vietnam, noget der ikke var begrænset til DK. Det begyndte med en DKU-demonstration ved den amerikanske ambassade i august '64.

Bevægelsen tog så småt form fra '65 med oplysning og jævnlige demonstrationer, der voksede. En af de største fandt sted i april '68 med 25-30.000 foran ambassaden. Politiet mødte talstærkt op, 6-700 betjente + civilbetjente angreb demonstrationen, så snart den var forbi.

Bevægelsen radikaliseredes (og voksede) gennem årene. Det ses f.eks. gennem udviklingen i parolerne fra "Stop bomberne" over "USA ud af Vietnam" til "Bekæmp

Den store Vietnamdemonstration i april 1968.
Foto: Arbejdermuseet / ABA.

USA-imperialismen".

Det officielle Danmark tog dog ikke del. Udenrigsminister Per Hækkerup (S) sagde i '65, at Danmark "på kritiske tidspunkter må lukke øjnene", da han mente at "magtbalancen" stod på spil, og at det var i DK's interesse, at USA "gennemfører sin politik i Vietnam."

Da Russell-tribunalet om amerikanske krigsforbrydelser skulle finde sted i DK, forsøgte statsminister Krag først at få det forbudt, og siden at sabotere det. Han havde været i Washington, hvor præsident Johnson gjorde det klart, at det at lægge hus til tribunalet ville ses som en "uvenlig handling over for USA."

Kort sagt stod vi overfor en socialdemokratisk regering, der havde mere travlt med at indrette sig efter sine NATO-allierede, end at lytte til sin befolkning.

Ungdomsoprør

Men der var dele af befolkningen, især af ungdommen, der ikke indrettede sig. Anden halvdel af 1960'erne var præget af studenterprotester verden over, også i DK. Her er det meget rammende blevet kaldt ungdomsoprør frem for studenteroprør. For det var ikke bare et generationsoprør, det havde en materiel basis.

Med uddannelsesboomet var det ikke bare "professorvældet", der var modstand mod, men også utidssvarende faciliteter og mangel på boliger. De tidligste protester var ikke på universiteterne, det var blandt lærlingene.

Efterhånden som de fleste gik længere i skole, påbegyndte færre og færre et lærlingeforhold som 14-årige. Det betød at i den sidste del var det voksne mennesker, der skulle klare sig selv, men det var lønnen ikke indrettet efter. Og endnu værre, gang på gang var

det lærlingene, der blev overset ved OK-forhandlingerne.

I efteråret '66 arrangerede lærlinge demonstrationer ved flere forbundskongresser, for at gøre opmærksom på deres problemer - noget pinligt for fagbevægelsen. Selv om LO var imod, støttede nogle forbund lærlingene, og OK-67 blev faktisk temmelig god for lærlingene.

Det stoppede dem dog ikke. Der fandtes lærlingeforeninger tilknyttet de enkelte forbund, og i større byer fandtes der Faglig Ungdom, en slags lærlingenes fællesorganisation, der var knyttet tæt til Danmarks Socialdemokratiske Ungdom (DSU), men der var ingen landsdækkende organisering.

En af de tidligste store lærlingedemonstrationer i december 1966.
Foto: Arbejdermuseet / ABA.

LO for lærlinge

Det skyldtes, at LO og en del forbund var imod tanken. Men i 1970 lykkedes det, via et unikt parløb mellem DSU og DKU (Danmarks Kommunistiske Ungdom), at oprette LLO (Lærlingene- og ungarbejdernes Landsorganisation) på trods af modstand fra især LO, HK og Metal. Dette DSU-DKU samarbejde, der ikke var hverdagskost, skal ses på baggrund af dels DKU's

øgede styrke i lærlingearbejdet fra slut 60'erne, og dels DSU's aktive deltagelse i Vietnambevægelsen, der havde radikaliseret dele af organisationen.

Det var dog ikke en lang kærlighed. DKU fik for stor magt og indflydelse i LLO, mente DSU, LO og flere forbund, hvilket også var rigtigt.

Derfor begyndte flere forbund at slå hånden af deres lærlingeorganisationer, hvis de fortsat støttede LLO. Og i '75 brød LO og de fleste forbund fuldstændigt med LLO. Konfrontationen havde længe været undervejs, og kulminerede da LLO i efteråret '74 insisterede på at støtte en faglig konference som Formandsinitiativet (FI) havde indkaldt. DSU og LO opbyggede et alternativ - LO-Ungdom, som ganske vist aldrig blev nogen succes.

Formandsinitiativet

Her skal det lige indskydes, at FI var en samling af storkøbenhavnske fagforeningsformænd, primært medlemmer af DKP og SF og enkelte SD'er. FI blev startet i 1963 i forsøg på at samle modstand mod Helhedsløsningen, dog uden større succes. Men i 70'erne fik FI en del betydning for de kampe der foregik, og blev en

torn i øjet på SD, LO og forbundstoppe.

Fra starten af 60'erne begyndte reallønnen at stige, men i anden halvdel af årtiet, var det ikke kun inflationen, lønnen skulle hamle op med. Skattetryk gjorde store indhug i lønnen. Og selvom den nominelle løn stadig steg, så faldt den disponible realløn igen. Det skal dog med, at i begyndelsen af 70'erne steg reallønnen igen.

Statsminister Jens Otto Krag.
Foto: Den Store Norske Leksikon

Hvor skatten i 1955 udgjorde 22% af bruttofaktorindkomsten, så var den i 1970 steget til 42%. Det var noget der kunne mærkes, og OK-69 hjalp ikke på det. Med 3/4 times arbejdstidsnedsættelse til 41 3/4 time, og meget små lønstigninger, var det en billig omgang for arbejdsgiverne.

Som vanligt lykkedes fagbureaukratiets store indsats for at få trumfet deres magre OK-resultat igennem. Men denne gang kom der en reaktion fra arbejdspladserne, der ikke bare begrænsede sig til en lidt højere nej-stemme ved urafstemningen.

De vilde strejker

Allerede kort efter OK-69 brød der lønstrejker ud i større tal end længe set. Det var selvorganiserede strejker, der også må ses som en kritik af fagbureaukratiet.

Strejkebølgen er kendt som "de vilde strejker", både fordi de var organiseret udenom fagforeningerne, og fordi en del gik videre end bare lønkrav. Eeks. kamp mod tidsstuderede lønsystemer. Også det havde brød mod fagbevægelsen. Siden 50'erne var fagbevægelsen gået i spidsen for at indføre produktivitet fremme lønsystemer, hvor det var muligt.

Selvfølger var arbejdsgiverne med, men fagbevægelsen støttede lønsystemerne som et led i den socialdemokratiske strategi for at få produktiviteten i vejret.

Bemærkelsesværdigt var også strejkernes offensive karakter, der udtrykte selvtilid i arbejderklassen. Selvom eksemplet er enestående, så udtrykkes det godt i, at en del af de strejkende kvinder på Thrige-Titan i Odense besatte direktørens kontor og krævede forhandlinger.

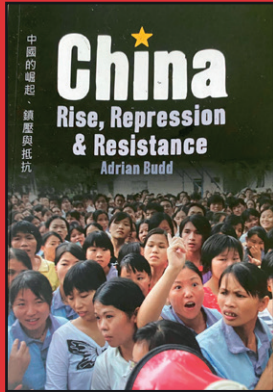
Alene inden for metalindustrien var der 65 lønstrejker i årets løb og mange andre industrier var med i strejkebølgen.

Modstand.org

Bøger til socialister og anti-kapitalister

Alle plus porto hvis de bestilles over modstand.org

Alternativt kan du købe dem i din lokalafdeling og spare portoen

Adrian Budd: *China - Rise, Repression & Resistance*

120 kr.

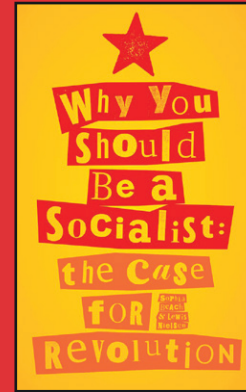
Imperialismen i dag og krigen i Ukraine

20 kr.

Morten Thing: *Israel, et mislykket samfund, en mislykket stat*

100 kr.

Beach & Nielsen: *Why you should be a socialist*

70 kr.

After Zionism. One state for Israel and Palestine.

150 kr.

Fakkelmøder og optog den 9. november

Aldrig mere en krystalnat Aldrig mere folkemord

Stå sammen mod alle former for racisme og diskrimination.
Stå sammen mod fascisme - en trussel mod os alle.

Aarhus:
Kloster Torv
kl. 16

København:
Kultorget
kl. 17.30

FÆLLESINITIATIVET

MOD RACI SME

OG DISKRIMINATION

Odense:
Albani Torv
kl. 16

Svendborg:
Lille Torv
kl. 14

Program for Marxisme 2024

Fredag d. 15. november

DØRENE ÅBNER 16:15

17:00-18:15

**The imperialist world order today—
Palestine, Ukraine, and the West**

Introduction: Héctor Sierra, leading member of the
Socialist Workers Party (SWP) in Glasgow, UK

This meeting will be in English

Location: Salen

19:00-20:30

**To år med SMV-menuen – hvordan
bygger vi modstand?**

Panel: Christian Ivan Jacobsen (Rødt Venstre), Jan
Høly (LFS), Marc Sangrene (festaktør på Arbejde-
ret) og Lene Junker (Internationale Socialister)

Lokale: Salen

Lørdag d. 16. november

DØRENE ÅBNER 10:30

11:00-12:15

**Arbejde, værdi og kultur under
kapitalismen**

Samtale: TBA

Lokale: Salen

12:45-14:00

**Stop dem! Kampen mod racisme og
fascisme i dag**

Panel: Ashbjørn Valhøj (Racismefri By—Odense for
Mangfoldighed og IS), Nicolas Nyrop Vinthén (Global
Aktion) og Héctor Sierra (SWP)

Lokale: Salen

15:00-16:30

**How do we build politically strong
solidarity with Palestine?**

Panel: Jesper Juul (IS), Rachael Shapiro (Socialismus
von den Unten), Ramsey Kilani (Socialismus von den
Unten), others: TBA

This meeting will be partially in English

Location: Salen

17:00-18:15

**Kom med i kampen for socialisme—
organisér dig med os!**

Oplæg: Anna Wolf (IS)

Lokale: Store Bjørn

CHRISTIANSHAVNS BEBOERHUS, DRONNINGENSGADE 34, 1420 KØBENHAVN K

Tilmelding og pris

Tilmelding på forhånd: skriv til isu@socialister.dk

Pris for de to dage: 150/75 kr. (beskæftigede/alle andre).

Enkelt møde: 25 kr.

Betaling: Mobilepay 107711 eller netbank 5361 0276300 un-
der mærket Marxisme 2024

Man kan også dukke op på dagen og betale i døren.

Boghandel

Vores boghandel vil være åben, fra når dørene åbner og i alle
pauser.

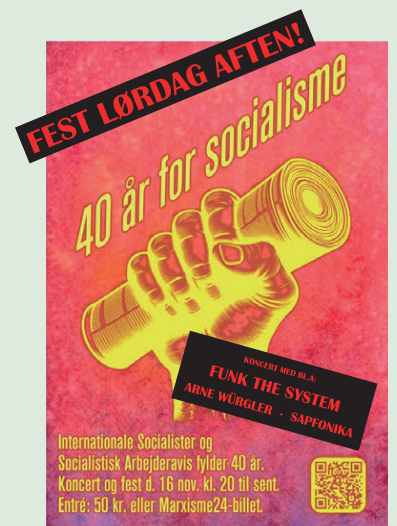
Tilgængelighed

Der er kørestolsadgang til lokalet Salen fra gaden

Øvrigt praktisk

Der vil være kaffe, te og lidt forfriskninger i løbet af møderne.
Baren er åben om aftenen.

Vi kan ikke tilbyde frokost og aftensmad, men der er mange
muligheder for at købe mad i nærheden.

Møder i Internationale Socialister

Møderne er åbne for alle interesserede. Se de seneste opdateringer på socialister.dk/moeder

København

Mødes hver torsdag kl. 19.30 i lokale 'Store Bjørn' på
Christianshavns Beboerhus, Dronningensgade 34. For
mere info kontakt ISU på 20 34 35 13.

7/11: Israels krigsførsel

21/11: Rød Filmklub (obs: starter kl. 18:15)

28/11: Øko-)marxisme og teknologikritik i en klimakrisetid

5/12: Moderne revolutioner: Murens fald

12/12: Oprustningspolitik og økonomi

19/12: Rød juleafslutning

Odense

Mødes hver tirsdag kl. 19.00 i Ungdomshuset, Nørre-
gade 60. Kontakt Jens, 2426 8023 for mere info.

**5/11: Hvorfor er den yderste højrefløj og fascismen blevet
så stærk?**

12/11: Aktivistmøde

19/11: Novemberrevolutionen i Tyskland

26/11: Aktivistmøde

**3/12: Universitetsaktivisme, fra Vietnam- til Palæstina-
bevægelse**

10/12: Aktivistmøde

17/12: Rød julehygge

Aarhus

Mødes, med mindre andet angives, tirsdage i lige uger
kl. 18.30-20.30 i Lokale 2.2 på Studenterhus Aarhus,
Nordre Ringgade 3, 8000 Aarhus C. Kontakt Lars Henrik
på tlf. 61 60 68 76 for yderligere info.

Følg med på vores midlertidige facebookside: [socialister](https://www.facebook.com/socialister)
Vores nye instagram: [instagram.com/internationale.socialister](https://www.instagram.com/internationale.socialister)
Kontakt os på: landskontor@socialister.dk
Tilmeld dig vores nyhedsbrev på: socialister.dk

75 år siden revolutionen i Kina

Mao Zedong og den kinesiske revolution i 1949. Foto: Lex.dk

Mao Zedong, i midten, Deng Xiaoping, t.h., og Wang Jiaxiang, t.v. i 1959

Er Kina socialistisk?

Revolutionen i 1949 sikrede Kinas nationale selvbestemmelse og var et hårdt slag mod den vestlige imperialism.

Oversat og bearbejdet fra Socialist Worker af Bo Nielsen

Europæiske magter havde domineret Kina siden det 19. århundrede. Storbritannien, Frankrig, Portugal, Østrig-Ungarn og Tyskland havde alle "leaset" territorier af Kina. Disse inkluderede vigtige havne såsom Hong Kong, som Storbritannien indtog i 1841. For almindelige mennesker havde livet i Kina været barbarisk før 1949. Gennemsnitslevlængden lå i midt-40'erne. Kvinder var stærkt undertrykt og blev købt og solgt som "hushjælp".

Rivaliserende krigsherrer, stammer og jordejere havde magten. Men det kinesiske kommunistparti (KKP), anført af Mao Zedong og Folkets Befrielsehær, vandt kontrollen med hele landet den 1. oktober 1949. Livet blev bedre for flertallet af almindelige kinesere i 1950'erne. KKP fordelte de store jordejeres jord til bønderne. En ny ægteskabslov betød, at kvinder ikke længere var mændenes ejendom.

Men hvilket system skabte Mao, og hvordan skal vi forstå Kina i dag?

Da KKP's Folkets Befrielsehær marcherede ind i Beijing i 1949, strømmede arbejderne til for at byde den velkommen. Men revolutionen var ikke en socialistisk revolution – hvor arbejderne selv har den politiske magt og styrer samfundet, ligesom bønderne heller ikke selv havde den politiske magt over jorden og i landsbyerne.

Maos sejr var resultatet af en mangeårig borgerkrig, der startede i 1927. Kommunistiske styrker bekæmpede Republikken Kina, der blev ledet af general Chiang Kai-sheks nationalistparti, Guomindang.

Imperialistisk rivalisering om Kina

Da Japan overgav sig i slutningen af 2. verdenskrig, brød kampen mellem KKP og Guomindang atter ud.

Men denne gang var der større kræfter på spil. Den kolde krig var begyndt. USA

var desperate efter at forhindre kommunisterne i at tage magten i Kina, da de frygtede, at Kina ville alliere sig med Sovjetunionen.

Hovedparten af Guomindangs modstand var knust, da Mao udråbte Folkerepublikken i Beijing i 1949 og de måtte trække sig tilbage til Taiwan.

Statskapitalisme og maosisme

I 1949 begyndte Mao Zedong et regime, der skulle besegle Kinas statskapitalistiske vej.

"Folket har rejst sig", erklærede han, da han 1. oktober 1949 udråbte Folkerepublikken. Over et århundredes imperialistisk underkastelse var ovre, og verdens mest folkerige land blev samlet efter årtiers splittelse.

KKP var mindre fjernt fra befolkningen end de gamle herskere, men ikke mere demokratisk. Der var ingen rigtige valg, der var ingen arbejderkontrol på fabrikkerne, og bønderne kontrollerede ikke landsbyerne.

Maos revolution handlede om at opnå økonomisk selvstændighed - ikke arbejdernes befrielse. Uligheden mellem by og land fortsatte, da regimet udnyttede landbruget til at fremme industrialiseringen.

Idéen om "selforsyning" var nøglen til Maos økonomiske politik og dermed at sikre Kinas selvstændige position i den internationale kapitalistiske verdensorden. Det lå tæt op af den stalinistiske doktrin, "Socialisme i ét land" i Sovjetunionen. Hurtig industrialisering gennem hård udbytning for at skabe en selvforsynende økonomi, der var i stand til at konkurrere med Vesten.

En af grundlæggerne af International Socialist Tendency, Tony Cliff, skrev i 1957, at "tråden, der løber gennem hele den økonomiske og politiske udvikling af Maos Kina, er en elites indsats for at få folket til at bygge en storslået økonomisk-militær maskine på et tilbagestående, smalt landbrugs fundament."

Det store spring fremad

I 1958 begyndte KKP at genne bønder ind i enorme 'Folkekommuner' på op til

30.000 mennesker, og Mao annoncerede starten på "Det store spring fremad". KKP ønskede industriel ekspansion og påtvang bønderne at arbejde dag og nat, op til 18 timer i døgnet.

Programmet kollapsede i 1961, hvor omkring 30 millioner mennesker døde af sult. Mao havde ikke formået at drive Kinas økonomiske vækst fremad.

Han blev i en periode politisk kørt ud på et sidespor af KKP, men genvandt kontrollen med partiet. I 1966 startede han kulturrevolutionen, som reelt var et internt opgør i KKP. Det overkom dog ikke tilbagevendende kriser.

Fra Mao til Deng Xiaoping

Mao døde i 1976 og Deng Xiaoping vinder magtoppgøret og bliver Kinas nye leder.

Deng åbnede økonomien for privat kapital og markeds kræfterne, hvilket gjorde den mere dynamisk og kapitalistisk. Udbytningen øgedes og den private sektor voksede.

Men den nye strategi var ikke bedre i stand til at løse Kinas problemer, end Maos havde været. I 1989 var Kina i social og økonomisk krise. Landdistrikternes industrier lukkede, hvilket sendte millioner ud i arbejdsløshed, og lokale regeringer løb tør for penge til at betale bønderne for deres produkter. Det førte til en endnu større tilpasning til verdensøkonomien, og Kina blev medlem af WTO i 2002.

Kina blev skabt efter en stalinistisk model i 1949, hvor staten og KKP var de egentlige magthavere. Det er de stadigvæk i dag, selvom en stor del af økonomien er på private hænder.

Den private kapital indtog og den enorme eksport til verdensmarkedet har gjort Kina til en økonomisk stormagt med sit eget imperialistiske projekt, også under Xi Jinping, som kom til magten i 2012.

Udbytningen af arbejderklassen har ført til strejkebølger i 1980'erne og i 2010'erne. Strejken i 2022 på Foxconn iPhone-fabrik i Zhengzhou viser, at arbejderne gør modstand mod den hårde udnyttelse. Den kinesiske arbejderklasse er ikke passive tilskuere til deres egen udbytning, tværtimod.

Socialistisk Arbejderavis

RETURADRESSE: Internationale Socialister, Dronningensgade 34, 1420 København K

www.socialister.dk